

Patrizia Jurincic

DRAGA MLADIH IN IDENTITETA MLADIH

Ne globalizaciji na račun narodnega ponosa!

Razmišljanje o lastnem (in narodnem) jaz-u je bilo od nek-daj težavno. Nikoli ne znamo dovolj globoko pogledati vase ali krat-

šem iz bivše Jugoslavije. 'Drži se nas toliko identitet, da še sami ne znamo več izbirati, kdo in kakšni v resnici smo ter katera je naša vloga v družbi', ugotavlja Tanja Zorzut v svojem poročilu o Dragi mladih ter tako iskreno in na jasen način pojasnjuje strah pred zgoraj omenjeno nepopolnostjo, ki jo sama občutim, ko si prizadevam, da bi določila svojo identiteto.

Najtežji in najnevarnejši del postopka iskanja identitete mladega pripadnika manjšine je verjetno socializacija z mladino, ki sestavlja večinsko skupnost. Nevarnost je le v tem, da imamo mladi radi globalizacijo, radi se počutimo enake sovrstikom, pa čeprav zaradi tega žrtvujemo lasten narodni ponos. Zaničujemo integracijo, hkrati pa jo neizogibno podpiramo s svojim žargonom. "Za dat en ežempio": mešanje slovenščine in italijanščine še ni greh, postane pa lahko takrat, ko v imenu žargona pozabimo na lepoto 'čiste' slovenščine in njenih slovničnih pravil. Učenje lastnega jezika in poglobljanje kulture je namreč edini način, da ohranimo živ slovenski ponos v državi, ki nas ne pozna in ki nas velikokrat tudi ignorira.

In vendar sam Prešeren pravi, da moramo v sosedu videti le mejaka, ne vruga. Kako lahko torej zamejski Slovenci in Slovenci nasploh ohranimo svojo identiteto, ne da bi bili pod vplivom sosedov, s katerimi se srečujemo prav vsak dan? Odgovora vam verjetno ne bom dala sama, pa tudi poglobljala se ne bom v to. Verjamem pa, da če je (relativno) maloštevilnemu slovenskemu narodu leta '91 uspelo s ponosom prvič dvigniti svojo zastavo in označiti svojo neodvisnost, ta narod ne bo dovolil, da bi mu kdo neodvisnost vzel. Slovenski narod je res majhen po številu, njegova veličina pa je v zagnanosti za svojo državo in kulturo. Prav to zagnanost pa moramo pokazati tudi Slovenci, ki živimo izven matične države, in to tako, da se izognemo asimilaciji, ki bi nas pokončala, in integraciji, ki bi nas potopila v morju večine.

Robi Jakomin, Kras (drugo mesto na fotografskem natečaju Skk-Mosp 2006)

komalo nimamo časa za to. Prav zaradi tega je večkrat odgovor na vprašanje "kdo si?" prava mora, še posebno če si pripadnik manjšine, kot sem sama. Letošnja Draga mladih je udeležencem dala možnost, da razmislimo prav o težavah manjšine, s posebnim poudarkom na slovenski manjšini na Koroškem, saj se je DM odvijala v Tinjah na Koroškem, in pa na integraciji manjšin nasploh.

Kdo si? Kolikokrat sem to misel že razvila v sebi, vendar vsakič čutim, kot da bi odgovor ne bil popoln. Mnogokrat sem srečala ljudi, ki so trdili, da je identiteta človeka preprosto kultura države, v kateri se je rodil. Prepričani so bili, da je tako, nikakor si niso razlagali pojava, da sem sama slovensko govoreča, rojena v Italiji star-

Patrizia Jurincic

Libanonski pogled na Libanon

Pogovor z Antoinom Yeramianom

Ime: *Antoine*
 Priimek: *Yeramian*
 Poklic: *inženir informatike*
 Starost: *27 let*

(Pripis uredništva: pogovor je potekal konec julija, tako da se odgovori na aktualna vprašanja nanašajo na dogodke v julijskem obdobju.)

V času, ko sem bil obiskoval tečaj španščine v Madridu, je izbruhnila kruta vojna med Izraelom in Libanonom. V razredu je ob meni sedel Antoine, zanimiv mlad fant, ki je z gledal vidno potr in pretresen. Povedal mi je, da čeprav sem ga navadno slišal govoriti le francoščino (poleg španščine) in živi v Parizu, se je rodil in živel v Beirutu, glavnem mestu Libanona, v predelu imenovanem Achrafieh. Nekaj dni po začetku spopadov sva se v madridskem predelu Lavapiés ob zelo okusni indijski hrani pogovorjela o njegovi domovini...

► Komaj sem zaključil študij na univerzi, sem se preselil v Francijo, da bi doštudiral še master. Starši so ostali v Libanonu, kjer imam tudi sestro. Dva brata pa sedaj živita v Španiji.

► **Ali si že slišal svoje sorodnike, odkar so se začeli napadi?**

► V glavnem le preko interneta in e-mailov. Vsekakor situacija ni tragična, predvsem zaradi tega, ker so se starši trenutno pomaknili v hišico v vasi oddaljeni nekaj kilometrov od Beiruta, kjer ni nobene nevarnosti.

► **Kaj pa stari prijatelji?**

► Ja, tudi te le preko e-mailov. Preplašeni so, pričakujejo pa si, da se vse samo pomiri.

► **Kako misliš, da se bo situacija razvila?**

► Napadi se bodo ustavili, situacija bo še nekaj časa napeta, a ne preveč tragična.

► **Na kakšen način bi se situacija lahko rešila?**

► Po mojem mnenju je posredovanje OZN nujno potrebno. Velike države morajo poseči in biti za posrednike. Libanonska vlada je šibka in nima veliko politične moči, potrebuje pomoč. Ostale države morajo čimprej poseči, drugače se bo verjetno situacija še zakomplicirala.

► **Kaj misliš glede Sirije?**

► S Sirci nimam težav, problemi nastanejo le zaradi vlade in stare diktature. Na splošno nimamo nobenih predsodkov, čeprav obstaja ogromno vicev na račun prebivalcev Homsa (ki za Libanončane predstavljajo to, kar za Italijane predstavljajo orožniki ali za Slovence blondinke, op. av.). Sirci ne vedo točno, kaj se okoli njih dogaja. Vse, kar vedo, jim posreduje vlada. Informacije najprej pretehta, jih na nek način cenzurira in le ►►

Na sosednji strani: grozote vojne na Bližnjem vzhodu.

Na tej strani, od vrha: eksotičen pogled na ulico libanonske prestolnice, Beirut "by night" in lepote libanonske obale.

Desno zgoraj: skupina libanonskih skavtov.

taviti, se dogovoriti in celotno zadevo rešiti na bolj pameten način. To pa je le utopija, ker je situacija preveč zapletena.

Olmert se mi vsekakor smili. Kakorkoli bo postopal, bo zgrešil: če opusti vojno, ga bodo znotraj države tožili, češ da je prepustil zmagi Hezbolahu, če pa vojno nadaljuje, mu bo ves svet očital, da ta vojna terja žrtve.

➤ **Kaj pa Hezbolah?**

➤ Uhm, težka zadeva. Najbolj preprosto je opisati Hezbolah kot gverilo. Vojskovati se proti njej je zelo težko, uničiti jo, pa je skoraj nemogoče, predvsem, ker predobro pozna teritorij, po katerem se premika. Je nepredvidljiva in zelo težko jo je zasledovati.

➤ **Kaj misliš, da se bo na Bližnjem vzhodu zgodilo v naslednjih tednih?**

➤ Ne vem, upam, da se bo vse kmalu pomirilo, vsekakor trenja ne bodo preprosto izginila. Vse skupaj je zelo nestabilno in se lahko iz dneva v dan spremeni.

Nato smo iz razlih razlogov (od splošne utrujenosti do zavesti, da se stanje na Bližnjem vzhodu zelo hitro spremnja in da bi ne imelo smisla nadaljevati "intervju" s takratnimi aktualnimi novicami) prešli na bolj splošna vprašanja, na navade in običaje v Libanonu in druge teme.

➤ **Katere vere si?**

➤ Moja družina je katoliške vere, osebno pa nisem vnet vernik. Postajam kot Francozi, ki se za vero ne preveč zanimajo.

➤ **Si levičar ali desničar?**

➤ Zmerni levičar, recimo da sem na levi sredini.

➤ **Katera je po tvojem glavn razlika med Evropo in tvojo državo?**

➤ Poleg ekonomskega stanja, ki je v Evropi veliko boljše, se mi zdi, da je precej razlike tudi v miselnosti ljudi. Zdi se mi, kot da bi bili Evropejci bolj odprti do kulturnih in religioznih razlik. Ljudje so bolj strpni in se med sabo bolj mešajo. So pa tudi bolj neodvisni, skoraj bolj egoistični. V Libanonu si ljudje veliko bolj pomagajo med sabo, verjetno tudi zato, ker je več težav. Vsekakor imam raje evropsko mentaliteto kot libanonsko.

➤ **Kako se je spremenilo tvoje življenje, odkar si se preselil v Pariz?**

➤ Iskal sem in dobil zelo dobro plačano službo, kar mi omogoča tudi potovanja in razne druge zabave. Če bi ostal v Beirutu, bi tega ne dosegel.

➤ **Kaj pogrešaš?**

➤ Čeprav se v Parizu imam zelo dobro, noč v Libanonu je bila povsem drugačna! Problem tega velikega mesta, kjer sedaj živim, je tudi ta, da se ni lahko ukvarjati s športom. Veliko lažje mi je bilo npr. igrati nogomet v Libanonu kot sedaj. Sklepat, da je to navaden problem metropol. In še, pravih libanonskih sendvičev ni lahko najti niti v glavnem francoskem mestu!

Simon Gergolet

VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE

5. slovenski zamejski jamboree v Karnajski dolini

Za nami je pomemben skavtski dogodek, za katerim se skriva ogromno vloženega dela, pa tudi zanimivih pripetljajev. Da bi podrobneje izvedeli, kaj jamboree sploh je in kako se je odvijal, je pred vami intervju z načelnikoma *Erikom Ferfoljo – Iznajdljivim levom* in *Jadranko Cergol – Vestno vidro*, ki nam bosta o tem nekaj povedala.

► **Kaj sploh je slovenski zamejski jamboree? Je bil letošnji v čem poseben?**

Erik: Beseda jamboree pomeni na kratko skavtski tabor, na katerem se zberejo udeleženci različnih kultur, narodov, itd. Na prvih jamboreejih je namreč vsak udeleženec prinesel marmelado (ang. "jam") različnega okusa in jo zmešal z ostalimi, podobno kot se "mešajo" osebnosti vseh udeležencev v eno enkratno doživetje. Iz tega to posebno ime.

Slovenski zamejski jamboree je vedno združeval mladino na Slovenskem: skavte SZSO iz Gorice in Trsta, Slovenske koroške skavte in skavte iz ZSKSS. Letos pa smo šli še korak dlje; jamboree smo načrtovali za vse tri skavtske veje (volčiči in volkuljice - VV, izvidniki in vodnice - IV ter roverji in popotnice - RP). V goste smo povabili tudi enote, s katerimi smo med letom sodelovali: četo AGESCI Gorizia 3, tabornike RMV, klana iz Novega mesta in Trsta. Poleg t. i. gostov pa so se jamboreeja lahko udeležili tudi starejši skavti z družinami, ki so obujali in podoživljali spomine na pretekle tabore. Na zaključnem zboru je bilo torej približno 500 skavtov.

► **Kateri so občutki ob zaključku Jamboreeja?**

Jadranka: Takoj po jamboreeju je težko govoriti o občutkih, ker so ti zelo različni, saj se spomin še ni dovolj izbistril, da bi lahko trezno presodila pozitivne in negativne plati jamboreeja. Nedvomno ostajajo v mislih zelo občuteni trenutki, kot so lahko sobotni večer, ki se je začel z velikim skavtskim zborom s 500 udeleženci, katerih mogočen klic se je dvignil proti nebu kot ognjene iskricice, ki so zaplesale v sobotni noči, ko so skavti in taborniki različnih generacij in jezikov sedeli okoli ognja in prepevali iste pesmi, uprizarjali skeče ter se skupaj veselili. Prijeten je bil trenutek, ko sta v nedeljo popoldne stopila k jamboru najmlajši in najstarejši udeleženec jamboreeja, ki ju ločuje celih 60 let, in skupaj zadnjič spuščala zastavo jamboreeja: pogled uprt v bodočnost, ki pa sloni na trdnih temeljih preteklosti. V mislih pa so še drugi, morda manj prijetni dogodki, nesporezumi in nesoglasja, ki bi jih danes drugače reševala; so pa tudi ti del skupnega preživljanja 11 dni in tudi ti pripomorejo k naši skupni rasti.

Erik: Občutki so mešani. Po eni strani zadovoljstvo, da se je vse uspešno končalo. Organizacija takega dogodka je bila namreč milo rečeno zelo naporna; to ne velja samo zame ampak tudi za vse voditelje, ki so pomagali pri organizaciji. Zato te na koncu poplavi občutek ►►

Vestna vidra in Iznajdljivi lev, načelnika na jamboreeju.

Na fotografijah na naslednjih straneh so razni utrinki iz skavtskega življenja (foto Andrej Černic).

◀ olajšanja, da si (smo) speljal(i) do konca tako pobudo brez večjih zapletov.

Seveda sem kot ostali udeleženci tudi jaz žalosten, da je vsega konec. Skupaj z ostalimi voditelji smo skoraj dva tedna spali pod isto streho in se vsak dan videvali, sedaj pa se moramo vrniti v "monotonost" našega vsakdana. Vsaka lepa stvar se enkrat zaključi; malo klišejsko, a resnično.

► **Je bil celoletni trud poplačan?**

Erik: Voditelji oziroma odgovorni gledamo na stvari z drugačnimi očmi kot udeleženci in skušamo vedno biti samokritični. Ko pa se vprašamo, ali smo zares uspeli, se moramo najprej zavedati, za koga smo vse to delali. In ko se ozrem na svoje izvidnike in vidim, da so se kljub slabemu vremenu zabavali in odnesli izkušnje in spoznanja,

ki jih bodo spremljala več kot le teden dni, lahko rečem, da je trud poplačan.

Jadranka: To pa vsekakor! Celo leto smo se srečevali na številnih sestankih in razpravljali o programu, organizaciji dela, strukturi jamboreeja, in skupno načrtovanje takega dogodka je vsekakor bilo zelo pozitivna izkušnja. Odkrivali smo razlike, ki nas ločujejo, predvsem pa podobnosti, ki nas združujejo, in le-te smo skušali ovrednotiti.

► **Kako si se počutila in izpeljala vlogo načelnice?**

Jadranka: Načelniška vloga ni nikoli enostavna, ker je vse odvisno od tebe samega.

Sicer pa moram priznati, da, vsaj po mojem mnenju, sva imela za sabo zelo dobro vodstvo. Naloge so bile od vsega začetka dobro porazdeljene, voditelji posameznih vej so bili odgovorni za program po starostnih enotah, drugi voditelji pa za druge plati organizacije. Tako da sem pravzaprav to funkcijo opravljala bolj v luči neke koordinacije raznih skupin, ne pa v smislu avtokratskega odločanja. Pri tako množičnem dogodku se v glavnem najbolj bojiš morebitnih hudih nesreč in nezgod, ki jih k sreči na jamboreeju ni bilo. Drugače pa sem ob koncu jamboreeja skrivala v sebi veliko zadoščenje, da nam je sploh uspelo izpeljati tak dogodek, ki bo ostal zapisan v zgodovini naše organizacije in bo, upam, predstavljal tudi mejnik za določene premike znotraj nje.

► **Kateri dogodek bi izpostavil oziroma se ti je najbolj ohranil v spominu?**

Erik: Hm... dogodkov je veliko. Mogoče mi bo ostala v spominu podoba italijanske voditeljice, ki s kitaro v roki spodbuja naše izvidnike, naj zapojejo Krokodilčke, ker ji je ta pesem tako všeč. Tako lahko povem, da Krokodilčki niso več samo hit vsakoletnega tabora, temveč tudi mednarodni hit. (smeh)

(dalje) ►►

« Vsekakor mi bo ostala v spominu toplota sonca, ki posije po deževnem tednu, spominjal se bom, koliko slovenščine se lahko naučis v 10 dneh, v spominu mi bo ostalo prižiganje zadnjega tabornega ognja z gorečo žogico, napeto na vrvi, in še bi lahko našteval. Kot sem že povedal, utrinkov je veliko, mogoče preveč za ta intervju...

► Kaj bi spremenila in kaj je bilo najbolj uspešno?

Jadranka: Iz tehničnega zornega kota (o katerem mislim, da nima smisla sedaj razpravljati) bi verjetno nekatere stvari spremenila, pri vsebinskem delu pa bi verjetno ohranila vse tako, kot je bilo zamišljeno. Glavni cilji jamboreeja so bili doseženi: udeleženci so začutili in razumeli, da je skavtsko gibanje širše gibanje, razpredeno širom po svetu, ki ima lahko različne

odtenke in variante, duh bratstva in sestrinstva pa je skupen vsem skavtskim organizacijam. To smo dosegli predvsem tako, da smo skoraj na vseh podtaborih (izjemo so predstavljali volčiči in volkuljice) imeli gostujoče skupine (Agesci Gorizia 3, taborniki RMV, klan iz Novega mesta in klan S. Giorgio iz Trsta), s katerimi so naše enote spletle enkratno vzdušje, in vsi so resnično dokazali, da je mogoče tudi z različno govorečimi ali različno mislečimi ustvariti neko zdravo skupnost s kančkom odprtosti, potrpljenja in prilagodljivosti. Mislim, da tudi cilj pomoči teritoriju je bil dosežen. Poleg aktivne pomoči vsem smo v Kanalsko dolino prinesli nekaj slovenskega duha, se s prebivalci pogovarjali v slovenščini oz. "po naše" in omogočili 500 in več ljudem, da so lahko odkrili ta del Beneške Slovenije, ki je bil veliki večini popolnoma neznan. Morda edinole cilj, da bi udeleženci zaživel skupno organizacijo, se je delno izjalovilo, ker so razlike med tržaškim in goriškim delom organizacije kar precej očitne. Še dobro, da so ta nesoglasja nastala le na ravni veje izvidnikov in vodnic, medtem ko so voditelji ostalih dveh vej zelo dobro sodelovali.

Obračun jamboreeja je torej zelo pozitiven. Na tem mestu naj gre posebna zahvala vsem tistim, ki so pripomogli k uspehu tega dogodka: kuharicam, voznikom, ekonomom, bolničarjem, animatorjem, pomočnikom. Jamboree je sedaj mimo; brez dvoma ni šlo vse kot po olju, bilo je kar nekaj težav na tej poti, organizacijski stroj seveda ni bil na višku, prav tako tudi odločitve niso bile vedno pravilne. Že samo dejstvo pa, da je bil jamboree

izpeljan in da so udeleženci navdušeni, dokazuje, da je skavtsko gibanje še vedno med nami zelo živo, saj nas podpira ogromno število bivših članov organi-

zacije. Upam, da bo jamboree ostal v spominu vseh kot pomemben dogodek, kot simbol povezovanja, ki naj vedno pomaga razprtije in spore, in to po geslu **VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE!!!**

► Načrti za prihodnost?

Erik: Prihodnje leto bo potekal 21. svetovni skavtski jamboree ob stoletnici prvega jamboreeja. Svetovni skavtski jamboreeji potekajo vsakič na drugem kontinentu in 21. bo potekal v bližini Londona, kar je relativno blizu. Vsekakor bi bila udeležba na takšnem dogodku zanimiva izkušnja, na kateri bi lahko dobili navdih za organizacijo 6. slovenskega zamejskega jamboreeja. Vendar ne moremo vedeti, kaj nam bo prinesla prihodnost, tako da lahko samo čakamo in "vid'no"...

Tako, zdaj ostaja le spomin. Spomin na tabor, ki je povezal več narodnosti in organizacij. Združil nas je v zabavnih, a tudi deževnih trenutkih. Pravzaprav je zaradi dežja kar nekaj dejavnosti splavalo po vodi... Smo se pa kljub temu uspeli naučiti pristnega duha jamboreeja in občutiti njegov cilj.

Zato iskrena hvala vsem, ki so poprijeli za tako zahtevno nalogo, kot je organizacija zamejskega jamboreeja!

FESTIVAL MLADINSKE KREATIVNOSTI

ZAKLJUČEK 16. DRAGE MLADIH

Že drugo leto je v okviru jesenskega dela Drage mladih potekal **Festival Drage mladih**, in sicer od **28. avgusta do 2. septembra** v parku Finžgarjevega doma na Opčinah.

nekaj dogajalo: poleg že tradicionalnih delavnic, se lahko mladi zabavajo z vsakovečernim kulturnim programom – koncerti, plesnimi ali gledališkimi predstavami – in z mladinsko mašo.

Delavnice so ena zanimivejša od druge, vse pa dajejo možnost mladim, da ustvarjajo in se sprostijo v prijetni družbi sovrstnikov. Tako pripravljajo nekateri v gledališki delavnici s prof. Lučko Susič krajšo odsko uprizoritev, časniki izoblikujejo novo številko Rasti z urednikom Andrejem Černicem, likovni ustvarjalci slikajo in pripravijo razstavo pod vodstvom Mateja Susiča, v glasbeno-pevski delavnici pa mladi pevci in instrumentalisti odkrivajo črnsko duhovno glasbo in taizejske napeve z Martino Feri in Iztokom Cergolom. Mladi se lahko odločijo tudi za plesno delavnico, kjer odkrivajo z Raffaello Petronio sodobno plesno tehniko. Mednarodno delavnico vodi Matteo Feruglio, poteka pa bo v obliki priprave projekta med-

narodne izmenjave; video delavnica mladim nudi možnost snemanja in priprave kratkega videa, vodi pa jo Alex Purič. Letos je na voljo tudi kolesarska delavnica, med katero se bodo mladi s Sašo Žerjal napotili na nekajurni izlet s kolesi po Krasu.

Festival Drage mladih se bo sklenil v soboto, 2. septembra. Ob 10.00 bo zadnja okrogla miza letošnje Drage mladih "Integracija Slovenije v Evropi" z gosti prof. **Danilom Türkom**, pravnikom, nekdanjim stalnim predstavnikom in veleposlanikom Republike Slovenije pri OZN, dr. **Dragom Štoko**, predsednikom Sveta slovenskih organizacij in članom evropske zveze manjšinskih strank EFA, dr. **Valentinom Inzkom**, veleposlanikom Republike Avstrije v Sloveniji. Ob 21. uri bo še zaključni večer Festivala v dvorani Finžgarjevega doma s predstavitvijo dela vseh delavnic in nastopi udeležencev.

Patrizia Jurincic

Nastop odlične plesne skupine "Light" ob slovesnem odprtju Festivala.

Festival se je začel v ponedeljek, 28. avgusta ob 15.00 z dobrodelnim odbojgarskim turnirjem, temu pa je sledilo slovesno odprtje Festivala s predstavitvijo delavnic, plesnimi točkami in predvajanjem videa o Dragi mladih. Vsak dan se bo v Finžgarjevem domu

Julija Berdon

ANKINA ZGODBA

Večer je bil. Noč je naslikala bleščeče se zvezde na temno nebesno platno, kjer je tanek beli pas lune razsvetljeval morsko gladino. Cerkev na griču, ki se je dvigal nad razprostrano gladino črnega Jadranskega morja, je bila že zdavnaj prazna. Zvonova, pritrjena med stara marmornata stebriča, sta vsakih petnajst minut oznanjala neustavljivo minevanje časa. Ob cerkvi so se dvigali mogočni macesni in s svojimi sencami

pokrivali grobove umrlih. Ostri dalmatinski veter je tulil in z ostrim glasom požiral tisoče nočnih glasov. Gotalt je šume mogočnega zaletavanja valov ob sive skale, mrkega lajanja psov, ki so ob hišnih vratih prestrašeno vohali za sencami, ki jih je po ozkih ulicah ustvarjalo blede mežikanje lune. Klici ribičev so v objemu temnih voda vabili ribe v svoje mreže. Nihče ne bi na pokopališču slišal tihega javkanja...

(dalje) ►►

Tam so rdeče lučke blede svetile ob imenih, izklesanih v belem marmorju. Starka je svoje nagubano lice privila k belemu mrzlemu kamnu. Jokala je in se spominjala, kako se je tistega groznega dne spustila po ozki stezici in dopovedovala kozici, ki ji je vedno sledila, da prihajajo iz morja oblaki in bo morala pohiteti z večerjo, ker bo njen ljubi Rado kmalu doma. Z nasmeškom je še pripomnila: "Ribiči se ne spuščajo radi v boj z valovi in z morjem, tudi Rado ne."

Cele ure je nato presedela na sivem skalovju. Gledala je valove, kako so bruhalo, rjuli, se kopicili drug čez drugega in se spuščali nazaj v temno noč. Neurje je prišlo. Kaplje so ji padale po zgubanih licih, vendar je še vedno čakala. Za neurjem se je pokazala zora, sonce je vzšlo in na oprano zemljo spustilo tople žarke; čakala je...

Zatem je nastopila pozaba, spominjala se je le zdravnika, ki ji je dopovedoval, naj miruje in dodajal, da kakšna sreča jo je doletela, ko je prav danes prišel na obisk iz Splita. V svoji majhni slamnati postelji ni odprla oči, vendar je čutila prisotnosti; ledena roka sosede je za nekaj časa stiskala njeno, nekaj otrok se je prihulilo noter in se razgovarjalo, ali bo stara Anka umrla ali še ne. Kozica je nekaj dni še stala ob postelji in čakala, da jo gospodarica spet popelje po ozki stezi gor do travice. Lizala ji je lice, nato je tudi sama odšla, tako kot so storili vsi. Anka je ostala sama. Spraševala se je, če je rado že prišel ali mogoče poslal pismo, gotovo bo vsak hip pritekel domov. Ni ga bilo. Včasih je skozi nizka temna vrata stopil duhovnik, si ogledoval borno hišico, zamenjal Anki prepotene rjuhe, ponovno zmočil krpico na njenem čelu, ji kaj zmolil in odšel.

Nekega dne pa se je duhovnik dalj časa ustavil. Prijel jo je za roko in kot po navadi začel z molitvijo, nato ji je z nerodnim glasom dejal: "Žal mi je, da vam to sporočam... Pred sedmimi dnevi, ko so vas našli ležečo na obali... je ladja, na kateri je bil vaš sin... No, ni vzdržala boja z viharjem. Truplo so našli pred tremi dnevi, poskrbel bom, da bo pokopan."

Zakričala je. Vsa slabost se je izlila v skelečo grozo, tisoče čustev v srcu, vse se je v njej trgalo, vse je bilo prehudo, da bi bilo resnično. Bosa in v spalni srajici je stekla v cerkev, kjer je v zakristiji stala revna krsta iz smrekovine. Za njo je prisopihal župnik in jo skušal ustaviti: "Ne odpirajte je, voda je

vašega sina..." Toda bilo je prepozno. Mati je prijela sina v naročje, ga poljubljala po obrazu in mu velevala, naj se vendar zbudi, naj je ne pusti same, kot je storil mož. Toda sinove kristalno vodene oči niso odgovorile, njegovo z vodo napihnjeno telo se ni premaknilo. Župnik ji je prigovarjal, naj neha, saj se bo tako nalezla še kakšne bolezni, vendar je ona tiščala iznakaženega sina na prsi in trdila, da je še živ. Naslednje jutro so ga pokopali. Na pogrebu se je zbrala cela vas, vsi so ji govorili tolažilne besede, ji stiskali roko in jo poljubljali. Vendar je ona razmišljala le, kako bo iz zemlje potegnila svojega Rada. Ko so vsi že odšli, je ona še jokala na grobu.

Zvon je spet odbijal udarce v noč, burja je še vedno preglasila vsak ropot in v Anki je nek glas dopovedoval, da Rada ne bo več nazaj, da ga je za vselej izgubila. Glas je postajal kričav, da je njeno srce postalo le preluknjano krvavo bojno polje.

"Ne, ne boš mi ga vzelo, morje. Ne tudi njega!"

Veter je nenadoma ponehal, kot bi se prestrašil tega bojnega kričanja. Mati je stekla po ozkih strmih ulicah proti morju in v mislih zagledala Rada, kako se bori z valovi in kliče na pomoč, vendar ga voda neusmiljeno premaguje, voda ga buta in praska, da omedli in se utaplja.

"Ne boš mi ga vzelo, ne boš!"

je ponavljala sama pri sebi, medtem ko je sedla v majhno zapuščeno barko, v kateri so se po navadi igrali otroci, ko so posnemali svoje očete, ki na globokih vodah lovijo ribe. Vzela je lesena vesla in rjasto verigo ter začela veslati proti globokim vodam. Valovi so mali čolniček premetavali sem ter tja, vendar se mati ni kar tako vdala in je z nepoznano močjo, ki jo je dolga leta skrivala v sebi, porivala mali kos lesa od obale in si tačas še vedno tiho šepetala. Val ji je pobral levo veslo, z desnim se je še skušala oddaljiti od obale, vendar zaman. Morje je dvigovalo ostre peneče zobe nad ladjico, starka pa se je čvrsto stegnila in se mu zarezala v obraz: "Mene že ne boš strlo! Ne, ne boš!"

Trdno se je oprijela lesenega roba, zagrabila verigo in začela bičati svojega sovražnika. Morje ji je vzelo sina, krivo je bilo za njeno žalost. Voda je pritekala v čoln, segala ji je že do kolen, a ni se vdala. Strohnjeni les se je pod njeno težo vdrl, noga je ostala vklenjena med ostrimi deskami, a še se je Anka uporno borila. Valovi so zadušili starkin krik, pogoltnili črno obleko in koščeno telo. Zmagala je, morje ji je vrnilo sina...

(Ankina zgodba je prejela prvo nagrado ex aequo na literarnem natečaju SKK in MOSP za leto 2005, z utemeljitvijo: Komisija meni, da je Ankina zgodba spretno in suvereno napisana. Jezik je izbran, dramatična struktura prepričljiva, čeprav so bili podobni motivi že večkrat literarno obdelani in zgodbi manjka mladostniška občutenost.)